

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, SOCJOLOGII I NAUK O ZDROWIU

> III Ogólnopolska Debata o Zdrowiu Seksualnym - Seksualność Osób Niepełnosprawnych Ruchowo

18 listopada 2010 r. odbyło się trzecie spotkanie z cyklu interdyscyplinarnych Debat o Zdrowiu Seksualnym, organizowanych w ramach Ogólnopolskiego Programu Zdrowia Seksualnego. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Debaty był prof. Zbigniew Izdebski, a organizatorami spotkania: Zakład Poradnictwa i Seksuologii Katedry Zdrowia Publicznego Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zakład Biomedycznych i Psychologicznych Podstaw Edukacji Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego, Stowarzyszenie „Pro-Ecpat” oraz Poradnia Młodzieżowa Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Kilka przyczyn pozwala uznać, że omawiane spotkanie można uznać za szczególnie interesujące. Po pierwsze, to problematyka Debaty. W tym roku dotyczyła seksualności osób niepełnosprawnych ruchowo. Dlaczego ta problematyka jest taka ważna? Stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych jest jedną z najlepszych miar, które możemy stosować przy ocenie poziomu rozwoju cy-

wilizacyjnego, skuteczności systemu edukacji społecznej i - wręcz - dojrzałości demokracji w danym kraju. Wrażliwość społeczna powinna dotyczyć przy tym nie tylko kwestii zaspokajania przez te osoby podstawowych potrzeb ekonomicznych, ale także - a może przede wszystkim - potrzeb zdrowotnych, w tym bardzo niedocenianych potrzeb dotyczących zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. W przypadku zdrowia seksualnego chodzi także o przetywanie wielu mitów, uprzedzeń i tabu, o skończenie z infantylnym traktowaniem osób niepełnosprawnych, z odstawianiem im prawa do przeżywania, manifestowania i dążenia do zaspokojenia potrzeb seksualnych. W tym kon-

tekście, seksualność osób niepełnosprawnych jest ważnym obszarem refleksji naukowej.

Po drugie, w toku Debaty zostały zaprezentowane wyniki badań *Psychoseksualne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w relacjach z otoczeniem społecznym*, które w latach 2007 - 2009, zrealizowane zostały przez Zakład Poradnictwa i Seksuologii Uniwersytetu Zielonogórskiego na zlecenie Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Kierownikiem naukowym badań był prof. Zbigniew Izdebski. Są to pierwsze w Polsce, interdyscyplinarne, zrealizowane przez uznanych specjalistów z kilku ośrodków naukowych, szeroko zakrojone badania nad seksualnością osób niepełnosprawnych ruchowo. Badania wzbudziły ogromne zainteresowanie uczestników Debaty - osób dotkniętych niepełnosprawnością, naukowców, dziennikarzy jak i polityków. Pierwszy etap badań (eksploracyjne badanie jakościowe z osobami niepełnosprawnymi) wykonany został przez zespół Lubuskiego Ośrodka Badań Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, w skład którego weszli: dr Dorota Bazuń, dr Magdalena Pokrzyńska

oraz mgr Artur Kinal. Autorem badań stanowiących drugi etap - badanie ilościowe na ogólnopolskiej próbie 800 osób niepełnosprawnych ruchowo - był prof. Zbigniew Izdebski. Etap trzeci stanowiły badania jakościowe - wywiady pogłębione w diadzie z osobami niepełnosprawnymi i ich partnerami. Wywiady przeprowadziła dr Alicja Długotęcka. Badania medyczne osób niepełnosprawnych znalazły się w czwartym etapie - badanie ginekologiczne i urologiczne osób niepełnosprawnych przeprowadzane były w Warszawie, Zielonej Górze. Badania przeprowadzone zostały przez dr. n. med. Pawła Mielewcyka, lek. med. Monikę Łukasiewicz oraz lek. med. Andrzeja Hałińskiego. Osobą odpowiedzialną za ten etap badań był dr n. med. Dariusz Radomski.

Po trzeciej, kolejny raz bardzo wysokie uznanie uczestników Debaty uzyskała forma dyskusji panelowych. W tym roku mieliśmy okazję do przystuchania się dwóm panelom. Moderatorem pierwszego - *Debata Specjalistów* - była dr hab. Grażyna Dryżałowska (prodziekan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego), a uczestnikami byli: prof. Barbara Darewicz (Kierownik Kliniki Urologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku), dr n. med. Paweł Jarmużek (Ordynator Oddziału Neurochirurgii w Szpitalu Wojewódzkim w Zielonej Górze, adiunkt w Katedrze Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego), dr n. med. Franciszek Pietraszkiewicz (Ordynator Oddziału Rehabilitacji Wielospecjalistycznego Szpitala w Nowej Soli, adiunkt w Katedrze Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego), dr Monika Łukasiewicz (specjalistka w dziedzinie położnictwa i ginekologii osób niepełnosprawnych ruchowo, CMKP w Warszawie), dr Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk (pedagog specjalny, adiunkt w Zakładzie Poradnictwa i Seksuologii Uniwersytetu Zielonogórskiego), dr Izabela Fornalik (pedagog specjalny, wykładowca Kolegium Karkonoskiego PWSZ w Jeleniej Górze). Wśród wystąpień specjalistów znalazły się także głosy, które wskazywały na fakt, iż seksualność pacjenta po urazie rdzenia kręgowego dla lekarzy jest często mało istotna. Najważniejsze dla lekarza neurochirurga jest ocalenie życia, dla innych specjalistów - zdrowie fizyczne pacjenta i jego usprawnienie. Osoba z urazem rdzenia kręgowego zazwyczaj nie otrzymuje także stosownej wiedzy z zakresu swojego zdrowia seksualnego. Zaprezentowaną diagnozę potwierdzili sami zainteresowani w debacie *Życie po urazie*, której moderatorem był dr Sławomir Zagórski, Kierownik Działu Nauki Gazety Wyborczej. Wskazywali na odarcie ich z intymności w trakcie pobytu w szpitalu. Wśród uczestników tego panelu byli przedstawiciele Fundacji Aktywnej Rehabilitacji dotknięci urazem rdzenia kręgowego: Robert Jagodziński, Krzysztof Kranz, Elżbieta Kujawa, Adam Kujawa. Ważkim problemem poruszonym w toku dyskusji były badania ginekologiczne kobiet z URK. Brak przeszkolonego personelu medycznego, nieumiejętność prowadzenia ciąży u niepełnosprawnej kobiety były najpoważniejszymi problemami poruszonymi przez instruktorów FAR. W toku tej rozmowy, Pani Anna Warec przedstawiła badania dotyczące seksualności kobiet z dziecięcym porażeniem mózgowym, które ukazały nadopiekuńczość rodziców a przez to izolację społeczną ich niepełnosprawnego dziecka. Taki model opieki niestety utrudnia znalezienie partnera seksualnego osobie niepełnosprawnej.

OD LEWEJ: DR ZDZISŁAWA JANISZEWSKA-NIEŚCIORUK, PRZEDYDENT MIASTA ZIELONA GÓRA, JANUSZ KUBICKI, MINISTER PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ JOLANTA FEDAK, WICEPREZES PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH MACIEJA SZYKUŁA, REKTOR UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO CZESŁAW OSEKOWSKI

DEBATA „ŻYCIE PO URAZIE”: MODERATOR SŁAWOMIR ZAGÓRSKI; UCZESTNICZY OD LEWEJ: KRZYSZTOF KRANZ, ROBERT JAGODZIŃSKI, ANNA WARENC, ELŻBIETA KUJAWA, ADAM KUJAWA

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU NAUKOWEGO I ORGANIZACYJNEGO OGÓLNOPOLSKIEJ DEBATY O ZDROWIU SEKSUALNYM PROF. ZBIGNIEW IZDEBSKI

W debacie udział wzięli lekarze, pracownicy socjalni, nauczyciele, studenci UZ. Uwagę zwracała obecność polityków. Kolejny raz uczestnikiem interdyscyplinarnego spotkania nt. zdrowia seksualnego była Pani Jolanta Fedak, Minister Pracy i Polityki Społecznej, przybyła też przedstawicielka Ministerstwa Zdrowia a także Macieja Szykuła - wiceprezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Do uczestników obrad zwrócili się z przestaniem także Elżbieta Polak wicemarszałek (aktualnie - marszałek) i Tomasz Wontor - wicemarszałek województwa lubuskiego. Osoby zgromadzone na Debacie

przywitani: prof. Czesław Osękowski, rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego i Janusz Kubicki - prezydent Zielonej Góry. Debata cieszyła się dużym zainteresowaniem mediów. Dzięki temu na temat zdrowia seksualnego osób niepełnosprawnych ukazało się szereg artykułów prasowych oraz audycji radiowych i telewizyjnych. Specjalną transmisję z Debaty przeprowadziła telewizja TVN - 24.

W podsumowaniu, prof. Zbigniew Izdebski poinformował, że rekomendacje, które zostaną stworzone na podstawie zaprezentowanych badań oraz wygłoszonych podczas Debaty opinii zostaną przekazane Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej. Organizatorzy wspólnie z Ministerstwem Zdrowia planują zorganizować spotkanie z krajowymi konsultantami w zakresie: seksuologii, urologii, ginekologii, neurochirurgii, rehabilitacji. Spotkanie miałooby na celu uświadomienie znaczenia tematu rehabilitacji seksualnej w procesie leczenia i usprawniania pacjenta.

*Wojciech Ronatowicz,
Krzysztof Wąz*

>> INSTYTUT SOCJOLOGII

7-8 grudnia 2010 r. Zielona Góra gościła przybyłych z całej Polski uczestników trzeciej już konferencji **TEORETYCZNE PODSTAWY SOCJOLOGII WIEDZY**, której organizatorami byli Instytut Socjologii UZ, Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Lubuskie Towarzystwo Naukowe oraz Instytut Filozofii UMCS.

Prelegenci poruszali kwestie teoretyczne i praktyczne - od prowokacyjnych pytań o potrzebę odwoływania się do dorobku klasyków, po przykłady empirycznych zastosowań subdyscypliny socjologii, której poświęcone było spotkanie.

Wystąpienia wysłuchali i w dyskusji czynny udział wzięli zarówno pracownicy naukowcy naszej uczelni, jak i studenci.

Jak poinformował Komitet Organizacyjny, któremu przewodniczył prof. Mirosław Chałubiński, efektem konferencji stanie się publikacja zawierająca teksty osób występujących, jak i tych spośród uczestników, którym trudne warunki pogodowo-komunikacyjne uniemożliwiły przyjazd do Zielonej Góry.

* * *

18 stycznia 2011 r. odbyło się spotkanie z Dyrektorem Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze Romanem Fedakiem. Zaproszony gość wygłosił referat pod tytułem: *Oferta informacyjna statystyki publicznej skierowane do pracowników i studentów UZ*. Poświęcone ono było prezentacji wachlarza działalności statutowej Urzędu oraz stanowiło zapowiedź dalszych spotkań poświęconych poszczególnym obszarom zainteresowań, a także określało możliwości wzajemnej współpracy na szczeblu lokalnym między statystykami i środowiskiem akademickim. Spotkanie zostało zorganizowane przy współpracy Instytutu Socjologii UZ i Zielonogórskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Artur Kinal

NAGRODY MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Przy występowaniu z wnioskiem o przyznanie Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego obowiązuje Rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich (DZ.U. 2007, nr 139, poz. 978) oraz Rozporządzenie z dnia 8 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nagród ministra dla nauczycieli akademickich (Dz. U. 2009, nr 76, poz. 647).

Nagrody przyznaje się w szczególności za:

1. oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe, udokumentowane:
  - > publikacjami naukowymi, mającymi istotny wpływ na stan wiedzy i kierunki dalszych badań,
  - > pracami konstrukcyjnymi, technologicznymi i projektowymi, charakteryzującymi się nowatorskim, naukowym podejściem do problemu, lub pracami artystycznymi;
2. wyróżnione rozprawy habilitacyjne i doktorskie;
3. kształcenie kadr naukowych potwierdzone podejmowaniem zainicjowanej problematyki badawczej przez innych pracowników nauki, pełnieniem funkcji promotora, konsultanta i opiniodawcy innych prac naukowych lub recenzenta;
4. autorstwo lub współautorstwo wyróżniających się podręczników, skryptów, przewodników metodycznych albo programów nauczania;
5. osiągnięcia organizacyjne, w tym konkretne działania, które spowodowały istotną poprawę warunków pracy dydaktycznej, wyników kształcenia i poziomu prac dyplomowych;
6. całokształt dorobku

Wniosek o przyznanie nagrody zespołowej może dotyczyć zespołu, w skład którego wchodzi nie więcej niż dziesięciu członków. Udział każdego z nich w powstaniu osiągnięcia powinien być określony procentowo, w zależności od wkładu pracy w uzyskanym osiągnięciu.

Nagrody za osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne dotyczą osiągnięć uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym.

Nagrody za osiągnięcia organizacyjne dotyczą osiągnięć uzyskanych w poprzednim roku akademickim.

Nagrody mają charakter nagród indywidualnych lub zespołowych, z tym że nagrody za osiągnięcia organizacyjne albo za całokształt dorobku mają charakter nagród indywidualnych.

Nauczyciel akademicki może otrzymać w danym roku kalendarzowym jedną nagrodę za osiągnięcia naukowe albo dydaktyczne oraz w danym roku akademickim jedną nagrodę za osiągnięcia organizacyjne.

Wnioski przygotowywane są w jednostkach organizacyjnych kandydatów do nagród lub jednostkach pozawydziałowych.

Wnioski należy składać w Dziale Nauki do dnia **14 marca 2011 roku**.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej Działu Nauki pod adresem:

http://www.dn.uz.zgora.pl/pl/kadra/nagrody_pl.html#MEN

Justyna Magda
Dział Nauki